ఇంటర్వ్యూ

నులివెచ్చని సూర్యకిరణాలు అనూరాధ ముఖాన్ని గోముగా తాకాయి.

ఉలిక్కిపడి లేచి కూర్చొంది. అప్రయత్నంగానే ఆమె కళ్లు టేబుల్ మీదవున్న టైంపీస్‌మీద నిలిచాయి. ఎనిమిదింబావు అయింది. గోడ మీదవున్న క్యాలెండర్ వైపుకు మళ్ళాయి ఆమె చూపులు.

అవును! ఇవ్వాళ ఆదివారమే! సందేహంలేదు. ఇవ్వాళకూడా తను పొద్దెక్కేవరకు నిద్రపోగలిగింది.

అవును! ఈ రోజే ఇంటర్వ్యూ? అతను సరిగ్గా పన్నెండుగంటలకు [illegible]స్తానన్నాడు. ఇవ్వాళయినా పెందలకడలేచి ఇంటర్వ్యూకు త[illegible]కావాలనుకుంది తను. కాని త్వరగా మెలుకువ వస్తేనా? అనూరాధ [illegible] తనమీద తనకే విసుగు కలిగింది.

[illegible]త్రంతా సరిగా నిద్రలేదేమో కళ్లు ఇసుకపడినట్లు మెరమెరలా[illegible].

[illegible]ధకు రెండురోజులుగా ఏ పనిమీదా మనస్సు లగ్నం కా[illegible]దు. ఇంటర్వ్యూలో అడగబోయే ప్రశ్నలను ఊహించుకు[illegible] జవాబులు తనకు తానే చెప్పుకుంటూ రాత్రంతా సరిగా ని[illegible]. [illegible]యినా అనూరాధకు సంతృప్తి కలుగలేదు.

[illegible] కళ్లు తోముకుని, ఫ్లాస్కులోని కాఫీ గ్లాసులో పోసుకొని వ[illegible]ర్చుంది. తలనిండా ప్రశ్నలూ-సమాధానాలు.

[illegible]కుముందు ఎన్నో ఇంటర్వ్యూలకు వెళ్ళింది. అవన్నీ

ఒకఎత్తు. ఈ ఇంటర్వ్యూ ఒక్కటే ఒకఎత్తు. ఆ మాటకొస్తే ఇలాంటి ఇంటర్వ్యూలు ఎంతమందికి జీవితంలో తటస్థపడతాయి? అంతటి అదృష్టం కలిగే కొద్దిమందిలో తనుకూడా ఒకర్తై, అనే ఆలోచన, అనూరాధను ఆనందంలో ముంచి ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసింది.

"ఏవిటే పిల్లా! కాఫీగ్లాసు చేత్తోపట్టుకొని తపస్సు చేస్తున్నావ్!"

అనూరాధ చివ్వున తలెత్తిచూచింది. ఎదురుగా కర్రపోటుమీద వంగిన నడుమును కొంచెం పైకెత్తటానికి ప్రయత్నిస్తూ, అనూరాధ అమ్మమ్మ నిల్చొని వుంది.

"అమ్మమ్మోయ్!" అనూరాధ కంఠంలో సంతోషం కంచు గంటలా మ్రోగింది.

"ఏవిటే పిల్లా, అంత కేరింతలు కొడుతున్నావ్? ఏదైనా కథ రాశావా? ఇప్పుడు నీ కథ వినే ఓపిక లేదే పిల్లా!" అంది అనూరాధ అమ్మమ్మ బోసిబోసిగా నవ్వుతూ.

అనూరాధకు వళ్లు మండిపోయింది.

అమ్మమ్మ మహా గడుసుమనిషి! ఆమెను కథ ఏదైనా చెప్పమని అడగటం పాపం, ఆగకుండా గంటలకొద్దీ చెప్పుకుపోతుంది! తను రాసిన కథ ఏదైనా వినమంటే ములగచెట్టు చిటారుకొమ్మ కెక్కి కూర్చుంటుంది! ఎంతో బ్రతిమాలించుకొని కాని వినదు. తీరా విన్నాక ఎలా వుందో చెప్పటానికి కాసేపు ఏడిపిస్తుంది.

"నువ్వు గడ్డం పుచ్చుకొని బతిమాలినా ఇవ్వాళ నీకు కథ వినిపించను. అసలు నీతో మాట్లాటానికే నాకు తీరికలేదు. నన్ను పలకరించకుండా వుండు. అంతేచాలు!" అంది అనూరాధ ఉక్రోషంగా.

"ఏవిటే నా తల్లీ! అంతకోపం వచ్చింది! ముందు కాఫీ తాగు! కథ వింటాలే" అంటూ కర్ర పక్కనే పెట్టుకొని నేలమీద ఎదురుగా కూర్చుంది బోసినోటిని ముడుచుకొని ముసలవ్వ.

"కోపం కాదమ్మమ్మా! నిజమే చెబుతున్నాను. నేను ఒక ఇంటర్వ్యూకు తయారుకావాలి" అంది అనూరాధ.

"ఇంటర్వ్యూ ఏమిటి ? ఈ ఉద్యోగం మానేస్తున్నావా ?" అంది అనూరాధ తల్లి పార్వతమ్మ.

అనూరాధ పెదవులపై చిరునవ్వు లాస్యం చేసింది.

"అది కాదమ్మా ! నన్ను ఇంటర్వ్యూ చెయ్యడానికి ఒకాయన మనింటికి వొస్తున్నారు. మధ్యాహ్నం కాఫీ, ఫలహారాలు చెయ్యాలి నువ్వు!" అంది అనూరాధ.

అనూరాధ తల్లి అర్థంకానట్లు చూసింది. అమ్మమ్మ తలపైకెత్తి బోసినోటిని తెరచేసింది.

"అదేం ఉద్యోగమే అమ్మాయ్ నాకు తెలియకడుగుతాను? ఇంటికొచ్చి ఇంటర్వ్యూచేసి ఇచ్చే ఉద్యోగాలుకూడా వుంటాయా? ఉద్యోగం కూడా ఇంట్లో వుండే చేసుకోవచ్చా?" అంది పార్వతమ్మ ఆశ్చర్యంగా.

అనూరాధ పకపకా నవ్వింది.

"ఇవ్వాళ ఇంటర్వ్యూ ఉద్యోగం యివ్వటానికి కాదమ్మా ! నా గురించి పేపర్లో రాయటానికి ఇంటర్వ్యూ చేస్తారు."

"పేపర్లోనా ? ఎందుకూ ?" తలమునకలయే ఆశ్చర్యంలో పడిపోయింది పార్వతమ్మ.

అనూరాధ అమ్మమ్మ కళ్ళు తేలేసింది.

అనూరాధకు ముఖంమీద చన్నీళ్ళు చిలకరించినట్లయింది. అమ్మమీద, అమ్మమ్మమీదా చిర్రెత్తుకొచ్చింది. తనగురించి పేపర్లో యెందుకు రాస్తారోకూడా వూహించలేరేం ? రచయిత్రుల పరిచయం పడటం ఆలస్యం తనకంటే ముందు అమ్మేముందు చదివేస్తుందిగా? అమ్మమ్మకు తను ఎన్నిసార్లు ఇలాంటి పరిచయాలు చదివి వినిపించలేదు ? వీళ్లుకూడ తననొక రచయిత్రిగా గుర్తించరు. ఇక మామయ్య సరేసరి ? "ముందు కొన్ని మంచికథలు చదువు.ఆతరువాత రాద్దువుగాని"అంటాడు. కృష్ణవేణికూడ ఆ మాటే అంటుంది. అందుకే వాళ్ళతో ఎప్పుడూ తన కథల్నిగురించి చర్చించదు. ఇంటర్వ్యూ పేపర్లో పడ్డాక ఇకవాళ్లు నోరు కూడా యెత్తరు !

మామయ్య థియరీ తనకు బొత్తిగా అర్థంకాదు. తను కథలు రాయాలంటే, ఎవరో రాసిన కథ లెందుకు చదవాలో? తను రాసిన కథలు అచ్చు కావటంలేదూ? ఎంతమంది పాఠకులు ప్రశంసిస్తూ ఉత్త రాలు రాయటంలేదు? ముఖ్యంగా తనురాసిన "తెగిపోయిన తీగలు," "విరిగిపోయిన వీణ"కు పాఠకులనుంచి పుంఖానుపుంఖంగా ఉత్తరాలు వచ్చాయి.

అనూరాధ తల్లి అలాగే నిల్చొనివుంది కూతురి ముఖంలోకి చూస్తూ.

"నేను కథలు రాస్తానుగదూ? అందుకే నన్ను ఇంటర్వ్యూచేసి నా గురించి పేపర్లో రాస్తారు." అంది అనూరాధ నీరసంగా

"నిజంగా? నా తల్లే! చూస్తుండగానే ఎంత గొప్పదానివైపోయా వమ్మా!" అంది పార్వతమ్మ మురిపెంగా కూతుర్ని చూసుకొంటూ.

"ఇంకేం? జవాబులు బాగా చెప్పు" అంది అమ్మమ్మ.

అరుంధతి చేతిలోని గ్లాసు అందుకొని పార్వతమ్మ అక్కడ నుంచి వెళ్ళిపోయింది. ముసలమ్మ కర్రపోటు వేసుకుంటూ వరండా లోకి వెళ్ళిపోయింది. అనూరాధ వాలుకుర్చీలో వెనక్కువాలి ఆలోచన ల్లోకి జారిపోయింది.

సరిగ్గా 'ధర్'గారు పన్నెండుగంటలకు వస్తానన్నారు. బహుశా ఫొటోగ్రాఫర్నికూడా తీసుకొస్తారు. ఫోటోతోసహా తనగురించి పేపర్లో వస్తుంది. అప్పుడుగాని తన గొప్పతనం తనచుట్టూ వున్నవాళ్ళకు తెలి యదు!

"ఫస్ట్ ఇంప్రెషన్ ఈజ్ ద బెస్ట్ ఇంప్రెషన్" అంటారు. ధర్ గారు వచ్చేప్పటికి ఏదైనా ఇంప్రెస్ చేసేపనిలో తను లీనం అయి వుండాలి!

"నేను వెళ్ళేప్పటికి అనూరాధగారు ఫలానా పనిలో నిమగ్నులై వున్నారు. దీనినిబట్టి వారికిగల ఫలానా అభిరుచి అర్థం అవుతుంది" అంటూ రాస్తారు ధర్‌గారు.

బాగానే వుంటుంది! కాని ఏం చెయ్యాలో ఎంత బుర్ర బద్దలు కొట్టుకున్నా తోచి చావటంలేదే?

ఏదైనా ప్రఖ్యాత, అదే ప్రపంచ సాహిత్యంలో పేరుపొందిన పుస్తకం చదువుతూ కూర్చుంటే? అది చూసి ఆయన ప్రపంచ సాహిత్యంలో పేరుపొందిన కొన్ని పుస్తకాలమీద తన అభిప్రాయాన్ని అడిగితే? తను చచ్చిందే! మామయ్య ఇందుకే కాబోలు మంచి పుస్తకాలు ఎక్కువగా చదవమనేవాడు!

పుస్తకం చదువుతూ కూర్చోవటంలో ప్రత్యేకత ఏముందిలే!

ఇన్ని తెల్లకాగితాలను ముందేసుకొని ఏదైనా కొత్త కథ ప్రారంభిస్తే? ఐడియా అమోఘంగా వుంది. "నేను వెళ్ళేసరికి అనూరాధగారు రచనా వ్యాసంగంలో మునిగిపోయి వున్నారు. నా ఆగమనాన్నికూడా ఆమె గమనించలేదు" అని రాస్తారు.

అబ్బే బొత్తిగా బాగుండదు. అది చదివిన పాఠకులు, ధర్‌గారు వస్తున్నట్లు తెలిసికూడా తనురాస్తూ కూర్చోవటాన్ని ఒక ఫోజ్‌గా అనుకుంటారు.

తోటపనిలో నిమగ్నురాలై వుంటే? గొప్పవాళ్ళందరికీ తోటపని స్వయంగా చేసికోవటం హాబీఅట! కాని తన ఇంటిముందుకానీ, వెనగ్గానీ తోటలేదే? ఛ! ఛ! ఏం కొంప? అద్దెకొంప! అందులో రెండు గదులు మాత్రమే. ఇంటికి ముందుకానీ వెనగ్గానీ చారెడు స్థలంలేదు.

కాని తన ఇంటికి టెర్రస్ వుందిగా? పైకివెళ్ళి పచార్లుచేస్తూ, ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని తిలకిస్తూ మైమరచి వున్నట్లు చేస్తే? తనలోని సౌందర్య పిపాసనుచూచి ధర్ ముగ్ధుడైపోడే?

అనూరాధ, ఇంతసేపటికి తనకు అంత మంచి ఆలోచన తట్టినందుకు తనను తనే అభినందించుకున్నది.

కాని....అతను వస్తుంది మధ్యాహ్నం పన్నెండుగంటలకు. అప్పుడు డాబామీద పచార్లు చెయ్యటం ఏమిటి? పైగా వర్షాకాలం అన్నాకాదు. మండు వేసవికాలం! తనకు పిచ్చిపట్టిందనుకుంటాడు,

అయినా వచ్చే మనిషి ఏ సాయంకాలమోవస్తే ఎంత బాగుండేది ? మధ్యాహ్నం రావటం ఏమిటి ?

అనూరాధకు ధర్ మీద చిరాకువేసింది.

ఆఁ ఒకటిచేస్తే ? తను ఇంత చదువుకున్నా, ఇంటిపనంటే వంటచేయటమంటే యిష్టం అని తెలియపర్చే పనేదయినా చేస్తే ?

అవును ! అతను వచ్చేప్పటికి వంటింటి గడపలో కత్తిపీట మీద కూర్చొని కూరగాయలు తరిగితే, బాగానే ఉండవచ్చు. ఇంట్లో ప్రొద్దుట సూరమ్మత్త పంపించిన సొరకాయ ఉంది. దొడ్లో కాసిన సొరకాయ నవనవలాడుతోంది. సొరకాయ తరగటం చాల తేలిక. కళాత్మకంగా తరగవచ్చు కూడా !

"నేను వెళ్ళేప్పటికి అనూరాధగారు వంటింటి గుమ్మంలోకూర్చొని కత్తిపీటమీద లేతలేతసొరకాయలు కోస్తున్నారు. ఆ ముక్కల్ని ఎంతో ఆర్టిస్టిక్‌గా తరుగుతున్నారు. దాన్నిపట్టి వారు చేసే ప్రతి పనీ ఎంత కళాత్మకంగా వుంటుందో వ్యక్తం అవుతుంది" అని రాస్తాడు.

ఏడ్చినట్టుంది? ఛ! లేత లేత సొరకాయలు తరగటం ఏమిటి? ఆడదై పుట్టి వంటచేయటంగూడా ఓ గొప్ప పనేనా? పైగా పన్నెండు గంటలవేళ కూరగాయలు తరుగుతూ కూర్చోవటం ఏమిటి? అది చూస్తే అమ్మమ్మ ముందుగానే చెవులకు తాటాకులు కట్టేదే?

మరి? ఇన్నిటికీ ఏం చెయ్యాలి? నుదురు అరచేత్తో రుద్దుకుంటూ ఆలోచించసాగింది అరుంధతి.

అన్నట్టు ఆమధ్య ఓ ప్రఖ్యాత రచయిత్రి....ప్రఖ్యాతఏమిటిలే.... ఓ రచయిత్రి చెప్పిందిగా?

"నాకు అన్నిటికంటే మా శ్రీవారికి ఎదురుగా కూర్చుని కబుర్లు చెప్పటం ఇష్టం! ఇంటి సమస్యలు మా శ్రీవారితో చర్చించటం నాకు సరదా! మా శ్రీవారంటే నాకు వల్లమాలిన గౌరవం! అంటూ" చెప్పింది గదూ?

కాని తనకు అలాంటి అవకాశం లేదే? తను అంతవరకూ

వివాహం చేసుకోనందుకు మొదటిసారిగా బాధ కలిగింది అనూరాధకు. మళ్ళీ తన మనస్సును తనే ఓదార్చుకొన్నది.

అదేం గొప్ప విషయం కనక తను బాధపడాలి? శ్రీవారితో కబుర్లు చెప్పటంకూడా ఓ ఘనకార్యమేనా? ఇంటి సమస్యలు శ్రీవారితో కాక మరెవరితో చర్చిస్తారు ఎవరు మాత్రం? అయినా ఇంటి సమస్యలు చర్చించటంకూడా సరదా ఏమిటి? బూడిద! ఎవరి శ్రీవారంటే వారికి గౌరవం కాక, ఊళ్ళోవారి శ్రీవార్లమీద వుంటుందా? అంత వున్నా చెప్పుకోగల ధైర్యం ఎంతమంది గృహిణులకు వుంటుంది కనక.

పోనిద్దూ! పాఠకులు తెలుసుకోవాలని ఉబలాట పడేది తనను గురించికాని తన శ్రీవారిని గురించికాదుగా!

ఎం. యస్. ధర్‌గారు వచ్చేటప్పటికి ఏం చేస్తూన్నట్లు నటించాలో అనూరాధకు బుర్ర బద్దలు కొట్టుకున్నా అంతుచిక్కలేదు.

అనూరాధ విసుగ్గాలేచింది. స్నానంచేసి భోజనంచేసి రోజూకంటే సింపుల్‌గా వుండాలని చేసుకున్నా మేకప్‌కు రోజూకంటే ఓ అర్ధగంట ఎక్కువేపట్టింది. అనూరాధ ఇంట్లోకీ బయటకీ ఆలోచనల్ని వెతుక్కుంటూ తిరగసాగింది.

"ఏవిటే పిల్లా, అట్లా ఇంట్లోకి బయటకూ కాలుకాలిన పిల్లిలా తిరుగుతున్నావ్?" అంది అప్పుడే భోజనంచేసి, గడపమీద తలపెట్టుకుని పడుకొనివున్న అనూరాధ అమ్మమ్మ.

అమ్మమ్మ పలకరింపుతో అనూరాధకు ఓ అమోఘమైన ఐడియా వచ్చింది.

ధర్‌గారు వచ్చేప్పటికి అమ్మమ్మతో కబుర్లుచెబుతూ కూర్చుంటే? ఓహో! బ్రహ్మాండం? అమ్మమ్మలతో కబుర్లు చెప్పటం ఇష్టమనీ, అమ్మమ్మల కాలంనాటి విషయాలు వినటం సరదా అనీ, ఆ మాటకొస్తే అమ్మమ్మల్లా మాట్లాట్టం, ఆలోచించటం, తనకు ఎంతో ఇష్టమనీ చెప్పవచ్చును. ఉషారుగా ఒక్కదూకులో అనూరాధ అమ్మమ్మ దగ్గిర కొచ్చింది.

"అమ్మమ్మా?"

"అమ్మమ్మోయ్!"

అమ్మమ్మ ఉలకలేదు. పలకలేదు. గురకమాత్రం వినిపించింది. ఈ ముసలాళ్ళతో వచ్చిన చిక్కే ఇది. రాత్రిళ్ళు నిద్రపోరు, నిద్ర పోయేవాళ్ళ ప్రాణాలు తోడేస్తారు. దగ్గులతో, నసతో, పగలుమాత్రం హాయిగా కునుకులు తీస్తారు!

"అమ్మమ్మోయ్‌!" అమ్మమ్మను కుదుపుతూ పెడబొబ్బ పెట్టింది.

కళ్ళు నింపాదిగా తెరిచింది అమ్మమ్మ.

"ఏవిటే అమ్మాయ్ ఆ చావుకేకలు? నీ కథగానీ ఏ పేపర్లోనైనా అచ్చయిందా ఏం?" అడిగింది అమ్మమ్మ బోసిబోసిగా, తొసిబోతూ నవ్వుతూ.

అమ్మమ్మకుకూడా తన కథలంటే ఎగతాళే! అనూరాధకు ఏడుపు వచ్చినంత పనయింది.

"హల్లో రాధా! ఎక్కడికో ప్రయాణం అయినట్లున్నావ్?" అప్పుడే ప్రవేశించిన కృష్ణవేణి ప్రశ్నించింది.

"రా కృష్ణా! మంచి సమయానికే వచ్చావ్?" అంది అనూరాధ సంతోషంగా.

ధర్‌గారు వచ్చేప్పటికి స్నేహితురాలితో కబుర్లుచెబుతూ కూర్చొనే అవకాశం లభించినందుకు అనూరాధ తేలిగ్గా నిట్టూర్చింది.

"సినిమాకు వెళదామా?" కృష్ణవేణి ప్రశ్నించింది.

"ఇవ్వాళ వద్దులే!"

"ఏం? ఎక్కడ కెళుతున్నావ్?"

"ఎక్కడకు వెళ్ళడం లేదు."

"మరి ఈ ముస్తాబు?"

"పెద్ద ముస్తాబేముందిలే! యం. యస్. ధర్‌గారు వస్తున్నారు."

"ఆయ నెవరు?" ఆశ్చర్యంగా ప్రశ్నించింది కృష్ణ.

"పేరుకూడా విన్లేదూ? అవునులే, నువ్వు తెలుగుపత్రికలు చదువ

వుగా! ఎం. యస్. ధర్ రచయితల్నీ, రచయిత్రుల్నీ ఇంటర్వ్యూచేసి, వారిగురించి పత్రికల్లో రాస్తూంటారు ఆయన .... ఆయనే వస్తున్నారు." అనూరాధ కంఠంలో గర్వం ధ్వనించింది.

"ఎందుకూ?"

అనూరాధకు అమాంతం స్నేహితురాల్ని మింగేయాలనిపించింది.

"ఎందుకేమిటి? నన్ను ఇంటర్వ్యూ చెయ్యటానికి!" అనూరాధ స్వరం కొంచెం చురుగ్గా వుంది.

"అదా సంగతి? నువ్వుకూడా కథలు రాస్తావుగా? ఆ సంగతి నా కసలు గుర్తే వుండదు సుమా? నేనుకూడా చూస్తాను. ఇంటర్వ్యూ ఎలా జరుగుతుందో!" అంది కృష్ణవేణి.

కృష్ణవేణి పుస్తకాలు తెగచదువుతుందని అనూరాధకు తెలుసు.

నాలుగు పుస్తకాలపేర్లూ-రచయితల పేర్లూ తెలిసి పెట్టుకోవడం ఎందుకయినా మంచిదేమో!

"జేమ్సుబాండ్ రాసిన రెండు మంచిపుస్తకాలపేర్లు చెప్పు కృష్ణా?" అంది అనూరాధ.

కృష్ణవేణి కళ్ళను వెడల్పుచేసి అనూరాధనుచూస్తూ వుండి పోయింది.

"ఏమిటలా చూస్తావ్? నువ్వు పుస్తకాల పురుగువుగా? ఆ మాత్రం తెలియదూ?" ఇంతకాలానికి కృష్ణవేణిని దెబ్బకొట్టగలిగి నందుకు ఆనందిస్తూ అంది అనూరాధ.

కృష్ణవేణి మరోసారి అనూరాధ ముఖంలోకి చూసింది జాలిగా. "నిన్ను అందుకే పుస్తకాలు చదవమంటాను. జేమ్సుబాండ్ రచయిత పేరుకాదు. ఈయాన్ ఫ్లెమింగ్ అనే రచయిత సృష్టించిన పాత్ర పేరు జేమ్సుబాండ్" అంది కృష్ణవేణి.

అనూరాధకు మూర్ఛ వచ్చినంత పనయింది.

"మరి ఆ మధ్య ఓ రచయిత్రి తన అభిమాన రచయితల పేర్లు

చెబుతూ జేమ్స్‌బాండ్ పేరుకూడా చెప్పింది!" ఎలాగో అనగలిగింది అనూరాధ.

"ఆమె నీలాగే జేమ్స్‌బాండ్ పేరు మాత్రం విని వుంటుంది." అంది కృష్ణవేణి అతి సాధారణంగా.

అనూరాధకు మరేమీ అడగాలనిపించలేదు. మౌనంగా కూర్చుండి పోయింది.

"నారాయణరావుగురించి నీ అభిప్రాయం అడిగితే ఏం సమాధానం చెబుతావు?" అంది కృష్ణవేణి.

"ఏ నారాయణరావు? ఆయన ఏమేమి పుస్తకాలు రాశాడు?" కాళ్ళకందనిభూమిమీద నిలబడటానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్లు ప్రశ్నించింది అనూరాధ.

కృష్ణవేణి విరగబడి నవ్వింది. అనూరాధ పిచ్చిచూపులు చూసింది.

" 'నారాయణరావు' నవలపేరు. అడివి బాపిరాజుగారు రాశారు." అంది కృష్ణవేణి అతి కష్టంతో వస్తున్న నవ్వును దిగమింగుకుంటూ.

వెలవెలపోతున్న ముఖంలోకి గాంభీర్యాన్ని తెచ్చిపెట్టుకుంటూ "అవును! చాలాకాలం క్రితం ఆ పుస్తకం చదివినట్టు గుర్తు. బాపిరాజుగారి పేరు నాకు చాలా ఫెమిలియర్‌గావుంది. మరీ అంత అజ్ఞానాన్ని అంటగట్టకు. ఆయన యం. ఎల్. ఏ. కూడా గదూ!" అంది అనూరాధ.

"నీ తలకాయ!" అప్రయత్నంగానే అనేసింది కృష్ణవేణి.

అసలే చిన్నగావుంటే అనూరాధ ముఖం మరీ చిన్నదై చింతాకులా కనిపించింది. ఆ ముఖం చూస్తుంటే అనూరాధకు జాలీ, నవ్వూ కూడా కలిగాయి.

"ఇక నువ్వు రచయితలగురించీ, పుస్తకాలగురించీ ఇతరుల ముందు మాట్లాడకుండా వుంటేనే మంచిది. అడివి బాపిరాజుగారు చనిపోయి చాలాకాలం అయింది. ఆయన రచయితేకాదు, పెద్ద కళాకారుడు కూడా" అంది కృష్ణవేణి.

అనూరాధ ముఖం తెల్లకాగితమే అయింది.

నిజంగానే ఈ పుస్తకాలగురించీ, రచయితలగురించీ ఇప్పటికిప్పుడు తెలుసుకోవాలంటే వున్న మతికాస్తా పోయేలా ఉంది. ఇంకా నయం! కృష్ణ కనక సరిపోయింది! అదే మహాకరయితే ఎంత నగుబాటు అయేది తనపని?

వాకిట్లో అలికిడి అయింది. అనూరాధ ఆలోచనలనుంచి బయటపడింది. గబుక్కున లేచి వాకిట్లోకి వచ్చింది. ఒడ్డూ పొడుగూ వున్న ఒక యువకుడు భుజానికి "కెమేరా" తగిలించుకొని నిల్చొని వున్నాడు. అనూరాధకు ఓ క్షణం గుండెలు దడదడ లాడినట్లనిపించాయి.

"అనూరాధగారు....?"

"నేనేనండీ? రండి! కూర్చోండి!" తడబడుతూ అంది అనూరాధ.

కృష్ణవేణిని పరిచయం చేసింది. నమస్కారంచేసి కూర్చున్నాడు ధర్.

"మిమ్మల్ని డిస్టర్బ్ చేశానా?" భుజానికి తగిలించివున్న కెమేరాను చేతిలోకి తీసికుంటూ ప్రశ్నించాడు.

"అబ్బే! అదేం లేదండీ! మీ కోసమే ఎదురు చూస్తూ కూర్చున్నాం." అనేసి నాలుక కరచుకుంది అనూరాధ.

"చాలా థాంక్సు!" అన్నాడు కళ్ళనిండుగా కృతజ్ఞతాభావాన్ని నింపుకొని.

అతను అంత వినయ విధేయతలు చూపించటం ఎందుకనో అనూరాధకు అంతగా నచ్చలేదు.

"మీకు అభ్యంతరం లేకపోతే మీ ఫోటో ఒకటి తీసుకుంటాను."

అనూరాధకు మొహమాటంగా వుంది.

"దానికేం? తీసుకోండి!" అంది కృష్ణవేణి.

ధర్‌గారి కళ్లు సంతోషంతో మిలమిల లాడటం చూసింది కృష్ణవేణి.

అర్ధగంట తాను చెమటలుకక్కి, అనూరాధచేత నురగలు కక్కించినంతపనిచేసి, చివరకు కెమేరా స్విచ్ నొక్కాడు. "అమ్మయ్య!" అనుకుంది కృష్ణవేణి.

ధర్ జేబులోంచి ఆటోగ్రాఫ్ పుస్తకంతీసి అనూరాధకు అందించ బోయాడు. అనూరాధ అర్థంకానట్టు చూసింది.

తనను ఇంటర్వ్యూ చెయ్యటానికి వచ్చి ఆటోగ్రాఫ్ అడుగు తాడేం ?

యాంత్రికంగానే అందుకొని సంతకం పెట్టి ఇచ్చింది. అతను అతివినయంగా, కళ్ళనుంచి భక్తిభావాన్ని గుమ్మరిస్తూ అందుకున్నాడు.

అతని రచనల్లోని గడుసుదనం ప్రవర్తనలో కనిపించలేదేం? తన దగ్గిర అంత వినయంగా వుండాల్సిన అవసరం అతని కెందుకో?

కృష్ణవేణి మౌనంగా కూర్చొని కుతూహలంగా చూస్తోంది.

"మీ అభిమాన రచయితలు ఎవరో తెలుసుకోవచ్చునా అండీ?"

చివ్వున తలెత్తి ధర్ ముఖంలోకి చూసింది అనూరాధ. ముందు తన పుట్టుపూర్వోత్తరాలు అడక్కుండానే అభిమాన రచయితలగురించి అడుగుతాడేం?

"నాకు అభిమాన రచయితలంటూ ఎవరూ లేరు. నేను అసలు ఎవరి రచనల్నీ చదవను." ఠపీమని జవాబిచ్చింది అనూరాధ.

కృష్ణవేణి విస్తుబోయి చూసింది. పోనీయ్‌లే. నిజంచెప్పేసి బ్రతికి పోయింది అనుకుంది.

"అలాగా? కారణం?"

"కారణం....ఇతరుల రచనలు చదివితే వారి ప్రభావం నా రచనలమీద పడుతుందని నాభయం. అది నేను సహించను" ఎలావుంది నా జవాబు అన్నట్లు అనూరాధ కృష్ణవేణి ముఖంలోకి చూసింది.

"చాలా బాగుంది! ప్రశంసనీయమైన అభిప్రాయం!" అంటూ ధర్ అనూరాధ అభిప్రాయాన్ని నోటుబుక్కులో నోట్‌చేసుకొన్నాడు.

"మీ సమకాలీన రచయిత్రులగురించి మీ అభిప్రాయం ?" కొంచెం ముందుకు వంగి ప్రశ్నించాడు ధర్.

"ఎవరిమీదా నాకు సదభిప్రాయం లేదు. ఎవరూ బాధ్యతతో రాయడంలేదు." నిస్సంకోచంగా అనేసింది అనూరాధ.

కృష్ణవేణి కళ్ళు పెద్దవిచేసుకొని చూసింది. అనూరాధ ధైర్యానికి ఆశ్చర్యం వేసింది.

"ఎవరి రచనలూ చదవనని ఇప్పుడేగా అన్నావు? అలాంటి నీకు ఎవరేం రాస్తున్నారో ఎలా తెలుసు?" అనేసింది కృష్ణవేణి.

అనూరాధ కృష్ణవేణిని చుర చుర చూసింది.

ధర్ కృష్ణవేణి మాటకు విలువ ఇవ్వనట్లే "మీ హాబీ?" అని అడిగాడు.

అప్పుడే "హాబీ"దాకా వచ్చాడేం? తన రచనా వ్యాసంగాన్ని గురించి అడగడేం?

"తోటపని చెయ్యటం, ప్రాచీనగ్రంథపఠనం!" తడుముకోకుండా అనేసింది అనూరాధ.

ధర్ నోట్ బుక్‌లో రాసుకున్నాడు శ్రద్ధగా.

"చాలా బాగుందండీ! మీరు ఏ ఏ ప్రాచీన గ్రంథాలు చదివారో సెలవిస్తారా?" వెన్నకంటె మృదువైన కంఠంతో ప్రశ్నించాడు, చక్కెరకంటె తియ్యని చిరునవ్వును పెదవులకు పులుముకొని.

"భారతం, భాగవతం, రామాయణం క్షుణ్ణంగా చదివాను. మళ్ళీ మళ్ళీ చదువుతూనే వున్నాను." అంది అనూరాధ కృష్ణవేణి ముఖంలోకి చూస్తూ.

కృష్ణవేణి కళ్ళప్పగించి చూస్తూ వుండిపోయింది.

"ఆధునిక సాహిత్యంకంటే మీకు ప్రాచీన సాహిత్యం అంటే ఎక్కువ మక్కువ అన్నమాట?"

"చిట్టినాయన కవిత్వంలో మాట్లాడుతున్నాడు!" అనుకున్నది కృష్ణవేణి.

"అవునండీ! నాకు ప్రాచీనత అంటే మహా అభిమానం. ప్రాచీన సాహిత్యమేకాదు. ప్రాచీనమైనది ఏదైనా నాకు అభిమానమే. ఆమాట కొస్తే "ఆధునికం" అనే శబ్దంకంటె "ప్రాచీనం" అనే శబ్దమే నా చెవు లకు ఇంపుగా వినిపిస్తుంది. ఆధునిక భావాలూ, ఆధునిక వేషభాషలూ, ఆధునిక సంస్కృతీ....ఏదన్నా నాకు అసహ్యమే. అందుకే ఆధునిక రచయితల్ని ఎవర్నీ నేను చదవను." అంది అనూరాధ.

"బాగుంది! చాలా బాగుంది. మీ అభిప్రాయాలు చాలా గొప్పగా వున్నాయి." అంటూనే గబగబా ఆమె అభిప్రాయాలను నోట్‌బుక్‌లో రాసుకున్నాడు.

"నీ బొందలా వున్నాయి." వళ్ళు మండిన కృష్ణవేణి మనస్సు లోనే అనుకొంది.

"నువ్వు రామాయణ భారతాలను క్షుణ్ణంగా చదివావా? ఏ భాషలో? ఇంగ్లీషులోనా?" కృష్ణవేణి అనూరాధను నిలదీసినట్లు అడిగింది.

అనూరాధ జవాబుకోసం ధర్ ఆమె కళ్ళలోకి చూశాడు. అనూ రాధ గొంతుకు పచ్చి వెలక్కాయ అడ్డం పడ్డట్టే అయింది.

"నీ ప్రశ్నలకు జవాబులు తరువాత చెబుతాలేవోయ్!" అంటూ, ధర్‌వైపు తిరిగి "మీరు ఏమీ అనుకోకండి ధర్‌గారూ! మా ఫ్రెండూ నేనూ ఎప్పుడూ జోక్స్ వేసుకుంటూనే వుంటాం. అది నాకు ఆడబిడ్డ వరస అవుతుంది." అంది అనూరాధ తాపీగా.

కృష్ణవేణి అనూరాధ సమయస్ఫూర్తికి మనస్సులోనే మెచ్చు కుంది.

కుర్చీ చివరకు జరిగి, కొంచెంగా ముందుకు వంగి, నోట్‌బుక్ తెరచి రాయటానికి సిద్ధంగా కూర్చొని ధర్ ప్రశ్నించాడు. "మీరు సాహి త్యానికి ఓ ప్రయోజనం ఉండాలంటారా?"

"తప్పకుండా! కళ కళకోసంకాదు. ప్రయోజనంకోసం!"

"మీరు ప్రయోజనం దృష్టిలో ఉంచుకొనే రాస్తున్నారా?"

"అవును! నా రచనలవల్ల ఓ చిన్నారి పాపాయి మారినా నా జన్మ ధన్యం అయినట్లు భావిస్తాను."

"అదేమిటోయ్? చిన్నారి పాపాయి మారటం ఏమిటి" వస్తున్న నవ్వును పెదవులమధ్య బంధిస్తూ అంది కృష్ణవేణి.

అనూరాధకు తాను తాటకిలా పెరిగి కృష్ణవేణిని అమాంతం మింగేయాలనిపించింది. ధర్ అసలు ఆ మాటలు విన్నట్టేలేదు. నోట్ బుక్‌లో అనూరాధ అభిప్రాయాలను నోట్ చేసుకోవటంలో మునిగి పోయి వున్నాడు.

"రచయిత్రులు ఈ విషయాన్ని విస్మరిస్తున్నారు. బాధ్యతారహితంగా రాస్తున్నారు." అంది అనూరాధ.

"పోనీయ్ నువ్వొక్కదానివైనా ప్రపంచాన్ని ఉద్ధరించటానికి కంకణం కట్టుకున్నావు. అంతేచాలు!" అనుకొంది కృష్ణవేణి. పైకే అనాలనుకుంది. అనూరాధ మరీ ఏడ్చిపోతుందని ఊరుకుంది.

"రచయిత్రులంతా బాధ్యతారహితంగా రాస్తున్నారంటారు?" క్వశ్చెన్ మార్కు ముఖంపెట్టి అన్నాడు ధర్.

"అవును!" జంకూ గొంకూ లేకుండా అనేసింది అనూరాధ.

కృష్ణవేణికి వళ్ళు మండిపోయింది.

"నీ తెగిపోయిన తీగెలూ, విరిగిపోయిన వీణా అనే కథలు చౌకబారు ప్రేమకథలేగా? అవికూడా ప్రయోజనం కొరకే రాశానంటారా?" అనేసింది కృష్ణవేణి.

అనూరాధకు ముచ్చెమట్లు పట్టినంత పనయింది. ధర్ ముఖంలోకి చూసింది. అతనికి ఇదేమీ పట్టినట్టులేదు. అనూరాధనే రెప్పవెయ్యకుండా చూస్తున్నాడు. అనూరాధ ఇబ్బందిగా కుర్చీలో కదిలి మళ్ళీ నిటారుగా కూర్చుంది.

"మీరు ఇంతవరకూ వివాహం చేసుకోకపోవటానికి కారణం?"

అనూరాధ ఉలిక్కిపడి చూసింది ధర్ ముఖంలోకి.

ఇదేమిటి? సాహిత్యంగురించి ఒక్కప్రశ్నా అడగడేం? తన

వివాహంగురించి అడుగుతాడేం? అనూరాధకు ఏం జవాబు ఇవ్వాలో చటుక్కున తోచలేదు.

"మా అనూరాధకు ఓ మంచిమొగుణ్ణి చూడండి. పెళ్ళి చేసేద్దాం?" నాలుకవరకూ వచ్చిన మాటల్ని ప్రయత్నపూర్వకంగా మింగేసింది కృష్ణవేణి.

"వివాహం చేసుకుంటే నా సాహిత్యసేవకు ఆటంకం కలుగుతుందేమోనని నా భయం" అనేసి నాలుక కరచుకొంది అనూరాధ.

కృష్ణవేణి ముఖమంతా కళ్ళుచేసుకొని చూసింది.

"ఈ విషయంలో మీ అభిప్రాయంతో నేను ఏకీభవించను. మీ భర్తగారి అండదండల్లో మీ సాహిత్య వ్యాసంగాన్ని మూడు పువ్వులూ, ఆరుకాయలుగా పెంపొందించుకోవచ్చు. కనీసం ఫైయిర్ కాపీలయినా చేసి పెడతారుగా? ఆయనకూ సాహిత్యవాసన వున్నట్లయితే ఇంకా మంచిది. ఇద్దరూ కలసి ఎంచక్కా, బోలెడన్ని కథలు రాసుకోవచ్చు." అన్నాడు కళ్ళతో ఆరాధన కడవలతో నీళ్లు గుమ్మరించినట్లు గుమ్మరిస్తూ.

"ఏంబాబూ! నీకింకా పెళ్ళికాలేదా?" అనుకున్నది కృష్ణవేణి మనస్సులోనే.

అనూరాధ మౌనంగా, ఇబ్బందిగా కూర్చొనివుంది.

"మీకు భగవంతుడిమీద నమ్మకమేనా?"

"లేదు" అనబోయి 'ఉంది' అనేసింది.

"రోజూ ఓగంట ఇంట్లోనే పూజ చేసుకుంటాను" అంది.

"పచ్చి అబద్ధం!" కృష్ణవేణి అనుకుంది.

"చాలా థాంక్స్.నాకీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞుణ్ణి"అంటూ కుర్చీనుంచి లేవబోయిన ధర్‌ను వారిస్తూ అంది అనూరాధ.

"రెండు నిముషాలు కూర్చోండి!"

అనూరాధ లోపలకు వెళ్ళి ఫలహారం పళ్ళాలతో తిరిగివచ్చింది.

"ఇప్పుడివన్నీ ఎందుకండీ?" అన్నాడు ధర్ ముడుచుకొనిపోతూ,

"ఫరవాలేదు. తీసుకోండి!" అంటూ ఫలహారం ప్లేటు అతని ముందు వుంచింది అనూరాధ.

కృష్ణవేణికి ఒకప్లేటు అందించి తనొకప్లేటుతో కూర్చుంది. ముగ్గురూ మౌనంగా ఫలహారం చేస్తున్నారు.

ఇంటర్వ్యూ తను అనుకున్నదానికంటే బాగానే జరిగింది. కాని తన జీవిత విశేషాలూ, రచనావ్యాసంగం గురించీ తెలుసుకోనే లేదు. మరి ఎలా రాస్తాడు! ఊహించి రాస్తాడేమో? ఏడ్చినట్లే వుంది. తన సమాధానాలే తన నమ్మకాలకు వ్యతిరేకంగా వున్నాయి. మిగతాది ఆయన ఊహించి రాస్తాడు.

"మీ మొదటి కథ ఏ సంవత్సరంలో వచ్చింది" మౌనభంగం చేస్తూ ప్రశ్నించాడు ధర్.

ఆలోచనలనుంచి పూర్తిగా బయటపడకుండానే "1953" అంది అనూరాధ.

"క్షమించండి! మీ వయస్సెంత?"

"మీకంటే చిన్నదే. ఏం మారేజ్ ప్రొపోజల్ పెట్టిగాని కదల దలచుకోలేదా?" పెదవులవరకు వచ్చిన మాటల్ని బయటపడకుండా జాగ్రత్తపడింది కృష్ణవేణి.

"ఇరవైఎనిమిది" అని ఐనా అనాలనుకొని "ఇరవైమూడు"అని అనేసింది అనూరాధ.

కృష్ణవేణి పిచ్చిచూపులు చూసింది.

"మీ మొదటి కథ ఇతివృత్తం?"

"ప్రేమకథ. ఒక ప్రసిద్ధ వారపత్రికలో అచ్చయింది. చాలా మంది పాఠకుల అభిమానాన్ని చూరగొన్నది" అంది అనూరాధ.

"అంతేకాదు. ఆ కథ చదివి ఇద్దరు ముగ్గురు పసిపాపాయిలు కూడా మారిపోయారట." అంది వళ్ళుమండిన కృష్ణవేణ. తీరా అన్న తర్వాత అనూరాధ చిన్నబుచ్చుకున్న ముఖం చూసి, ఎందుకన్నానా అని బాధపడింది కృష్ణవేణి.

"బాగుందండీ! ఆ కథపేరు?" అన్నాడు ధర్.

"తెగిపోయిన తీగెలు !" నీరసంగా ఉంది అనూరాధ స్వరం. అనూరాధ అవస్థచూసి కృష్ణవేణి 'ఎందుకొచ్చిన బాధ' అనుకుంది.

"నేను చదువలేదు. కాని చాలా గొప్పవిషయం ? మీరు ఎనిమిదో ఏటనే పాఠకుల మన్ననలను పొందగలిగిన ప్రేమ కథను రాశారంటే సామాన్య విషయం కాదు. ఎంత మేధాసంపత్తి కావాలి ?" అన్నాడు ధర్.

అనూరాధ గొంతులో తింటున్న పకోడీ అడ్డంపడింది పొలమారటం వల్ల. ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిపోయింది.

"మంచినీళ్లు తాగు" అంటూ కృష్ణవేణి మంచినీళ్ళగ్లాసును అందించింది.

కాఫీలు తాగారు. అతను లేచి నిలబడ్డాడు. ఇద్దరికీ నమస్కరించి "శెలవిప్పించండి !" అన్నాడు ధర్.

"ఈ ఇంటర్వ్యూ ఏ పత్రికలో వస్తుందండీ ?" అని అడిగింది కుతూహలంగా కృష్ణవేణి.

ధర్‌గారు అయోమయంగా చూశారు. అనూరాధ జవాబుకోసం ఆత్రంగా చూసింది.

"బహుశా మీరు పొరపడిఉంటారు." అన్నాడు ధర్ ఏదో ఆలోచిస్తూ.

"మరి ఈ ఇంటర్వ్యూ దేనికి చేశారు."ఆశ్చర్యంతో ప్రశ్నించింది కృష్ణవేణి.

"నేను అనూరాధగారి అభిమాన పాఠకుణ్ణి. ఈ ఊరు వచ్చాను కదా ఓసారి ఆమెగారి దర్శనం చేసుకుందామని వచ్చాను. ఈ ఊళ్లో మా మామయ్య వున్నారు. ఫ్రీరైల్వేపాసు వుంది. ఓసారి చూసిపోదామని వచ్చాను. బహుశా మీరు నన్ను యం. యస్. ధర్ అనుకున్నారనుకుంటాను. నేను యం. జి. ధర్‌ను. అంటే నా పూర్తిపేరు గిరిధర్. ఇంటర్వ్యూలుచేసే ఆయనపేరు యం. శ్రీధర్" అన్నాడు గిరిధర్ ఉరఫ్ యం. జి. ధర్.

అనూరాధ కాళ్ళకింద జరుగుతున్నట్లున్న నేలమీద బలంగా నిలబడటానికి ప్రయత్నిస్తోంది.

"మరి ఇంటర్వ్యూ ఇవ్వమని అడిగారు ఆరోజు ఫోన్‌లో?" నూతిలోనుంచి వచ్చినట్లు వచ్చాయి అనూరాధ గొంతులోనుంచి మాటలు.

"అదే....అంటే తమతో కలుసుకొనే అవకాశం ఇవ్వమని అడిగారు."

అనూరాధ సడలిపోతున్న నరాలను కూడదీసుకుంటూ నిలబడటానికి సతమతమైపోతుంది.

"మరి ఫోటోకూడా తీసుకున్నారు?" కృష్ణవేణి ధర్ వైపు జాలిగా చూస్తూ ప్రశ్నించింది.

"నా అభిమాన రచయిత్రుల ఫోటోలను సేకరించటం, వాటిని ఆల్బంలో అమర్చటం నా హాబీ!" అన్నాడు గిరిధర్.

"ఇంకానయం జేబులో, గుండెలకు దగ్గరగా పెట్టుకోవటం నా సరదా అన్నారుకాదు!" అనబోయి మానేసింది కృష్ణవేణి.

"ఏదో ఒకటి ఏడ్వు! ఇక్కడనుంచి కదలుముందు." అరవాలనిపించింది అనూరాధకు.

"వస్తానండీ!"

"మళ్ళీ రావడంకూడా ఎందుకు!" అనుకుంటూ "మంచిది వెళ్ళిరండి!" అంది విసురుగా అనూరాధ.

"ఒక్క రిక్వెస్టు!"

అనూరాధ విసుగ్గాచూసింది. జిడ్డుగాడులా వున్నాడు అనుకుంది కృష్ణవేణి.

"ఈసారి మీరు రాసేకథలో నాగురించికూడా కొద్దిగా రాయండీ?" అన్నాడు అతివినయంగా.

"ముందు ఇక్కడనుంచి పోవయ్యా బాబూ?" అనాలనిపించింది అనూరాధకు.

"అలాగేలెండి. ఒకవేళ అది మర్చిపోయినా నేను జ్ఞాపకం చేస్తాను." అంది కృష్ణవేణి వస్తున్న నవ్వును ఆపుకుంటూ.

కృతజ్ఞతా సూచకంగా కృష్ణవేణికి మరోసారి నమస్కరించి బయటకు నడిచాడు గిరిధర్.

అనూరాధకు ఏడుపొస్తుంది. ఖాళీప్లేట్లూ, కప్పులూ గ్లాసులూ జాలిగా ఆమె ముఖంలోకి చూశాయి. అది అనూరాధకు మరీ అవమానంగా అనిపించింది.

నీళ్లుకారిపోతున్న అనూరాధను చూస్తుంటే ఎక్కడలేని జాలి పుట్టుకొచ్చింది కృష్ణవేణికి.

"ఇంకా మ్యాట్నీకి టైంవుంది. బయలుదేరు. 'ఆత్మవంచన' బాగుందట." అంది కృష్ణవేణి.

ఇంటర్వ్యూను గురించిగానీ, గిరిధర్ గురించిగానీ ఇద్దర్లో ఏ ఒక్కరికీ మాట్లాడాలని అనిపించలేదు.

—నవంబరు, 1969, ప్రగతి సచిత్ర వారపత్రికనుంచి